

“Bektaşilik Tedkikleri” Üzerine

Hasan YÜKSEL*

1899-1916 yılları arasında Yunanistan ile Türkiye’de kalan ve 1913’te Konya’ya yaptığı bir geziden sonra araştırmalarını Rumeli ve Anadolu’daki Hıristiyanlık ile Müslümanlık arasındaki ilişkiler üzerinde yoğunlaştıran Hasluck’un¹ Bektaşilik üzerine kaleme almış olduğu bir kısım makalelerinin merhum Ragıb Hulûsî çevirisinden oluşan *Bektaşilik Tedkikleri* isimli eseri, 1928’de “Anadolu’nun Dinî Tarih ve Etnografyasına Dair Tedkikât Merkezi Neşriyatı” olarak İstanbul’da Devlet Matbaası’nda, Müderris Köprülü-zâde Fuat Bey’in bir mukaddimesi ile Harf Devrimi’nden önce eski harflerle (Osmanlı alfabesiyle) yayımlanmıştı. Bektaşilik konusundaki önemini halen muhafaza eden bu eser, birçok araştırmacının ilgisine mazhar olmayı sürdürmektedir ve görebildiğim kadarıyla bir kaç sene içinde dört kez farklı kuruluş ve kişilerce yayımlandı.

Birincisi, Sonbahar 1995’te Ant Yayınları arasında *Anadolu ve Balkanlar’da Bektaşilik* adıyla; ikincisi, Avrasya Etnografya Vakfı işbirliğiyle 1998’de Mustafa Destereci tarafından bugünkü dile aktarılarak *Bektaşilik Araştırmaları* başlığıyla; üçüncüsü 2003’te Prof. Dr. Mehmet Kanar tarafından İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları yayını olarak Internet üzerinde okuyucuya sunulmuştur.

Dördüncüsü ise, Yrd. Doç. Dr. Kamil Akarsu tarafından kısmen sadeleştirilerek yeni harflere çevrilip (!) eserin orijinal ismi olan *Bektaşilik Tedkikleri* adıyla Milli Eğitim Bakanlığı’nın Araştırma-İnceleme Dizisi’nin 85 numaralı yayını olarak 2000 yılında

* Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Sivas.

¹ Christine Woodhead, “Hasluck Frederick William”, *DVIA*, 16 (İstanbul 1997), 391-392.

5.000 adet basılmıştır. Üstelik bu kitabın kapağını açtığımızda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yayınlar Dairesi Başkanlığı'nın 8 Aralık 1999 tarih ve 8808 sayılı yazıları ile ikinci defa yapılan baskısı olduğunu görüyoruz. Kısacası, bu eser aşağıda belirtilecek fahiş hatalarıyla beraber ikinci kez Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayını olarak halka sunulmuştur.

Ayrıca, Bakanlığın “Kültür Kitapları Katalogu”na baktığımızda Sayın Kamil Akarsu'nun Milli Eğitim Bakanlığı'nın neredeyse kadrolu yazarı gibi çalıştığı ve *Rumelili Za'ifi Divanı* isimli eserinin de baskıda olduğu görülmektedir. Hatırladığım kadarıyla Kamil Akarsu'nun önceden de Milli Eğitim Bakanlığı yayınları arasında *Za'ifi Divanı'ndan Seçmeler* başlıklı bir kitabı daha çıkmıştı.

Her neyse! Şimdi, Sayın Kamil Akarsu'nun 1928'de eski harflerle yayımlanmış bir eseri, ne büyük bir gayret ve çabayla (!) bugünkü Türk okuyucusuna sunmuş olduğunu beraberce görelim:

1928'de Devlet Matbaası'nda *Bektaşılık Tedkikleri* adıyla yayımlanan eserin muharriri yani yazarı F[rederick]. W[illiam]. Hasluck'tur. Ne var ki, Sayın Kamil Akarsu herhalde eski harfleri iyi okuyamadığından F. R. Haslok olarak vermektedir. Kısacası eserin yazarının ismini yanlış okumuştur. Haydi diyelim ki, Sayın Kamil Akarsu bir zühul eseri olarak eski harfli vav harfini “re”ye benzetti ve böylece F. W. Hasluck'u yanlışlıkla F. R. Haslok olarak okudu. Bu ‘Haslok’ yazımı da yanlış; böyle okunabilir ama böyle yazılmadığını bilmesi gerekirdi. Sayın Kamil Akarsu'nun ‘F. R. Haslok’ yazımı da matbaa hatası sanılmasın; çünkü M. E. B. Devlet Kitapları Müdürlüğü'nün Kültür Kitapları Katalogu'nda da aynı yanlış sürmektedir.

Kamil Akarsu'nun sorunu salt eski yazılı harfler değil; Latin harflerle yazılan isimleri de yanlış okumaktadır. Mesela, Dârülfünun neşri (bundan böyle Drf. nşr.) s. 4 dipnot (bundan böyle dn.) 1'de Hacı Bektaş Tekkesi'nin tasvir ve tanıtımı için verilen kaynak eserlerden *Asie Mineure* isimli eserin yazarı ‘Cuinet’ adını ‘Guinet’ (Bkz. (Akarsu Yayını, bundan böyle Ak yay. s. 3 dn. 7) ve aynı sayfanın 8. dipnotunda da ‘Cuinet’in ismini Osmanlıca harflere bakarak bu kez ‘Guine’ şeklinde yazmaktadır. Matbaa hatası sanılmasın, Sayın Kamil Akarsu s. 4 dn. 10'da (Drf. nşr. s. 5, dn. 1) Cuinet'in adını yine ‘Guine’ şeklinde okumaktadır.

Peki, Sayın Akarsu'ya soralım, ‘muharrir’ kelimesi ne zamandan beri ‘hazırlayan’ oldu ki, eserin yazarı için ‘Hazırlayan F. R. Haslok’ diyorsunuz? Tabi eserin muharriri F. W. Hasluck hazırlayan olunca, Sayın Kamil Akarsu'ya da, “yeni harflere çevirip kısmen sadeleştiren” görevi kalmaktadır. Bari bunun da üstesinden gelseydil!

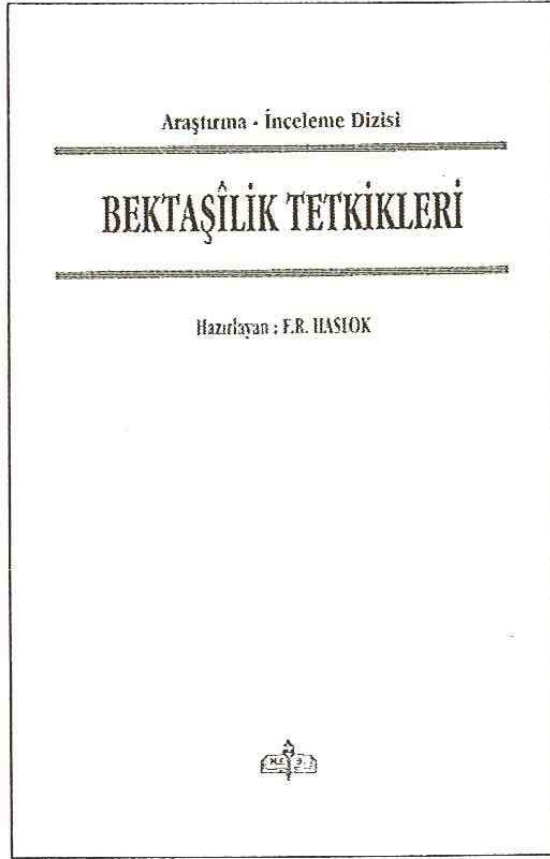
Eserin eski harfli basımında Fuat Köprülü tarafından kaleme alınan üç sayfalık ‘Mukaddime’yi yeni harflere çevirmekten sarf-ı nazar eden Kamil Akarsu, kendisinin yazmış olduğu önsözde, “en çok dil bilen Türk” olan R. Hulûsî ÖZDEM tarafından dilimize çevrilmiş ve “Maarif Vekâleti yayını olarak eski harflerle 1928'de yayımlanmıştı.” demektedir.

Hâlbuki kitabın eski harfli basımı üzerinde yer alan bilgilere göre Hasluck'un *Bektaşılık Tedkikleri* isimli bu eseri, İstanbul Dârülfünunu Türkiyat Enstitüsü'nün Kurt Başlı amblemi ile 'Anadolu'nun Dinî Tarih ve Etnografyasına Dair Tedkikât Merkezi' neşriyâtı olarak yayımlanmıştır. Kitabın herhangi bir yerinde 'Maarif Vekâleti' adı geçmemektedir ve Sayın Kamil Akarsu'nun karine usulüyle varmış olduğu bu kanaatini okuyucuyla paylaştığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, merhum Ragıp Hulûsî'nin en çok dil bilen bir Türk olduğunu farzet ki senden öğrendik; peki, 70 sene sonra senin için ne diyeceklerdir, acaba?

Merhum Ragıp Hulûsî, Hasluck'un bu eserini çevirirken, açıklama gereği duyduğu yerlerde dipnotlarla izahatta bulunmuş ve bu açıklamanın Hasluck'un dipnotlarıyla karışmaması için de, parantez içinde "nâşir" diyerek okuyucuyu uyarmıştır. **Ne yazık ki, Kamil Akarsu bu "nâşir" sözcüğünü "yazar" olarak sadeleştirmiştir.** Sözgelimi, Drf. nşr. s. 3 dn. 1'de "Bu makaleyi tenvire yarayan harita mösyö Hasluck'un kendisi için hazırlamış olduğu bir plandır. Bugünkü şarâite binaen yeniden tersim edilmemiştir (nâşir)". İşte Sayın Kamil Akarsu bu dipnottaki "nâşir" sözcüğünü "yazar" olarak ve "tersim edilmemiştir" ifadesini "yeniden çizilmiştir" diye vermektedir (Bkz. (Ak yay. s. 2, dn. 5).

Drf. nşr. s. 4, "...II. Mahmud zamanında 1826'da Hacı Bektaş'ı sünni olmak üzere ve Nakşibendî şeyhi olarak gösteren **tarz-ı tefsiri irâe eden** bir yeniliktir." cümlesini, Kamil Akarsu, "II. Mahmud zamanında 1826'da Hacı Bektaş'ı sünni olmak üzere ve Nakşibendî şeyhi olarak gösteren **anlayışı uygulayan** bir yeniliktir" (Ak yay. s. 3) diyerek sadeleştirdiğini sanmaktadır. Hâlbuki "**tarz-ı tefsiri irâe eden**" kelime öbeğinin karşılığı "**açıklama şeklini ortaya koyan**" olmalıydı.

Drf. nşr. s. 6 üçüncü paragraf: "...Bektaşiler **cismanî ve ruhanî sultayı** hâiz bir reisin idaresindeki aslî aşiret zümresini **irâe** ediyorlarsa..." cümlesindeki "cismanî ve ruhanî sultayı "**bedenî ve rûhî baskıya sahip**" (Ak. yay. s. 5) olarak sadeleştirmiştir.

Birincisi bu sadeleştirme metinde kastedilen anlamı ifade etmemektedir; ikincisi bu iki tabirin de dinî ve felsefî metinlerde bugün de kullanıldığını, ayrıca bu tür tabirlerin sadeleştirilmemesi gerektiğini de K. Akarsu bilmeliydi. Ayrıca, "cismanî ve ruhanî sultayı" sözcük grubunu "**cismanî ve ruhanî güç**" olarak vermek gerekirdi. Bu cümledeki "irâe" sözcüğü de K. Akarsu'nun sadeleştirdiği gibi "yönetmek" anlamını içermemektedir.

Drf. nşr. s. 18'de, "Mezarın Kaygusuz'a ait olması ve tekkenin pek kadîm olması keyfiyetinin mevsûkiyeti şüphelidir" cümlesi, Kamil Akarsu tarafından, "Mezarın Kaygusuz'a ait olması tekkenin pek eski olması ile ispatlanamaz" (Ak yay. s. 13) şeklinde sadeleştirilmiştir. Hâlbuki Haslucuk'un cümlesinde anlatılan bu değildir. Doğrusu, "Mezarın Kaygusuz'a ait olması ve tekkenin pek kadîm olması durumunun kanıtları şüphelidir" şeklinde olmalıydı. Keza aynı sayfadaki, "İkincisi, bu mağaraların gayr-i meskûn olduğunu da tasrîh eder" cümlesi, "İkincisi, bu mağaraların yerleşik olmamaları bu durumu açıklar" şeklindeki sadeleştirme, "İkincisi, bu mağaraların meskûn mahal olmadığını da açıklar" olmalıydı. Yine aynı sayfanın devamında, "Mısır'da bir zaman askerlik yapmış olan **Beratlı Ömer Viryoni**" cümlesindeki yer ismi Kamil Akarsu tarafından yanlış olarak "**...(bir atlı) beratlı**" şeklinde okunmuştur. Anlaşılan, Kamil Akarsu'nun aklına "Beratlı" diye bir yer olacağı gelmediği gibi, ciddiyetle bağdaşmayacak özensizlikler de yapmaktadır. Keza, aynı sayfadaki, "...Kahire'deki Bektaşi müessesesi..." ibaresi "...Kahire'deki Bektaşi kurumları..."na dönüşmüş, kısaca tekil, çoğul oluvermiştir. Drf. nşr. s. 31'deki, "inzivâ için" Bay Kamil Akarsu tarafından "yalnızlık için" olarak verilmiştir. Hayır, yanlış; doğrusu "bir köşeye çekilmek için" olmalıydı.

Drf. nşr. s.101'deki, "bu tarihlerde Avrupa hududlarındaki muhârebe Bâb-ı âli için Anadolu'ya..." cümlesindeki 'Bâb-ı âli' terimini 'Başbakanlık' olarak sadeleştirmiş (Ak yay. s. 83) hâlbuki "Osmanlı **Hükûmeti**" demesi gerekirdi.

Drf. nşr. s. 108'deki, "Hıristiyan perestişgâhlarından" ibaresini, "Hıristiyan tapınıcılarından" (Ak yay. s. 88) olarak vermektedir; doğrusu "Hıristiyan tapınaklarından" olmalıydı. Keza Drf. nşr. s. 111'deki, "Kırk azize aid Hıristiyan perestişinin menşe ve inkişâfına" cümlesi Kamil Akarsu tarafından "Kırk azize ait Hıristiyan hürmetinin kaynağı ve gelişmesi..." (s. 90) olarak verilmiştir, doğrusu "Kırk azize ait Hıristiyan tapınımının kaynağı ve gelişmesi..." olmalıydı. Drf. nşr. s. 116'da, "Avrupa'daki perestiş âdetinin..." şeklinde başlayan cümleyi sadeleştirmenimiz "Avrupa'daki hürmet âdetinin..." (Ak yay. s. 94) olarak ifade ediyor ve "perestiş" sözcüğünü ısrarla "hürmet" olarak aktarmaya devam ediyor. Son bir örnek, (Drf. nşr. s. 116'da "bir perestiş yeri olmak üzere" ibaresini "bir hürmet yeri olarak" (Ak yay. s. 110) diye sadeleştirmiştir.

Yanlış Okumalar ve İmlâ Birliği Eksikliği

(Ak yay. s. 4'te 'vesâik haklarının' > 've sâbık haklarının' (Drf. nşr. s. 5); keza, s. 7'de 'Panuk Sultan' > 'Yanuk Sultan' (Drf. nşr. s. 9); 'Bârûgünde' (Ak yay. s. 12) > 'Baru Köyü'nde' (Drf. nşr. s.16); 'Masûm pâk' (Ak yay. s. 11, dn. 61) > 'Maksûm-ı pâk' (Drf. nr. 15, dn. 3) olması gerekirdi. Belki denilebilir ki bu okuma yanlışları matbaa hatalarından kaynaklanmıştır; fakat şu cümleye ne diyelim: "Asrımızın ilk senelerinde Şövalye (Chevalier) ihtimal yukarıdaki gibi aynı olmak üzere, galiba bir Bektaşî tekkesi tarif etmektedir" (Drf. nşr. s. 14) cümlesi, Akarsu tarafından, "Asrımızın ilk senelerinde Şövalye Göynük aynı olmak üzere, galiba bir Bektaşî tekkesi tarif etmektedir" (Ak yay. s. 11) şeklinde çevrilmiştir. Görüldüğü gibi sadeleştirilen 'ihtimal' ve 'yukarıda' sözcüklerini metinden çıkarmış ve '-ki+nin' ekini de 'Göynük' olarak okumuştur. İşin en vahimi ise bu cümlenin bitiminde (Drf. nşr. s. 14, dn. 6'da) verilen bir izahattaki "...ve size kemâl-i ma'sumiyetle bunları tesis eden devin bekâyâ-yi izâmını ihtiva iden kırk kademlik tabutu gösterirler" ibaresinde geçen 'izâmını' sözcüğünün burada 'kemiklerini' anlamına geldiğini bilmediğinden "...ve size tam bir masûmlukla bunları kuran devin büyük kalıntısı olan kırk adımlık tabutu gösterirler", (Ak yay. 11, dn. 58) diyebilmektedir.

"Padişahım Azbî bir kemter gulâmındır senin" şeklinde devam eden bir deyişi bile bulunan Azbî Çavuş 'Azebî Çavuş' (Ak yay. s. 15) olarak okunmuştur.

Yanlış okumalarda dahi bir imla birliği bulunmamaktadır. Örneğin, Drf. nşr. s. 16'daki 'Kipert Haritası', 'Gibert Haritası', dipnotta ise bu kez 'Kiperet haritası' (Ak yay. 12, dn. 63) oluvermiştir. Akarsu, aynı sayfada geçen, Batılı gezgin Slade'in ismini üç farklı şekilde 'Sileyd', 'Slayed' ve 'Slade' şeklinde veriyor (Ak yay s. 27), bu son okunuş şekli zaten Drf. nşr'inde (s. 23)'de Latin harfleriyle yazılmıştır.

Keşan civarında bir yer adı olan 'Domuz Dere' Akarsu tarafından 'Dermuz Dede' (Ak yay. s. 17) olarak ilk önce yanlış, sonra aynı sayfada geçen bu isim ikinci kez doğru okunmuş ise de dönüp yukarıdaki hatanın düzeltilmesi yoluna gidilmemiştir.

"Cum'a- Bu grubun en mühim tekkesi Aynî isimdeki köyün" (Ak yay. s.23) ibaresinin doğrusu "Cum'a- Bu grubun en mühim tekkesi aynı isimdeki köyün" (Drf. nşr. s. 31) olacaktır; hakeza, (Drf. nşr. s. 42'deki, 'Ergiri' ve 'Nepravişta' isimlerini metin içinde 'Erkeri' ve 'Nühperavişte' (Ak. yay. s. 32), kitapta yer alan harita üzerinde ise 'Argiri' ve 'Nepravişta'; 'Navran' adını da yanlışlıkla 'Nurân' olarak okumuştur.

Ak. yay. s. 32'de 'Leskorik' > 'Leskovik'; s. 33'teki 'Meliçan' > 'Melçan'; 'Getürdüm' > 'Katorom'; 'Viyaglişta' > 'Viglişta'; s. 35'teki, 'Boyneri' > 'Bobebzi'; 'Karamanar' > 'Kremanar'; 'Garaşışa' > 'Garaşıtsa'; 'Şetepmerayın' > 'Şetet Mirayen'; 'Avluniya' > 'Avlonya'; 'Deriza' > 'Driza'; 'Şyah' > 'Şiyah'; 'Rüfâî' > 'Rifâî', s. 82 dn. 429 ve s. 83 dn. 431'deki 'Rikolet' > 'Rycault', s. 84 ve 85'teki 'Teksiye' > 'Texier' (bir seyyah ismi); s. 86

‘Likaonya’> ‘Lycaonia’; s. 87, dn. 462’deki ‘Eysvors’> ‘Ainswort’; s. 90 ve 111 ‘pol Lucas’ > ‘Paul Lucas’; olmalıdır.

Ak yay. 89’daki “...şehrin isminin doğru ve imlâsı” > “...şehrin isminin doğru imlâsı” (Drf. nşr. s. 109) olacak; matbaa hatası sanılmasın, ‘doğru’ sözcüğünün Osmanlıca yazımının sonundaki ‘u’ sesini veren ‘vav’ harfi ‘ve’ bağlacı gibi algılanmış, böylece bu garip ifade ortaya çıkmıştır.

Drf. nşr. s. 110’daki, “...küçük bir mescid veya duâgâhın ithâf edildiği mazannadan bazı zatların makarrı” ibaresi, “...küçük bir mescid veya duâgâhın hediye edildiği yerden bazı zatların yerleşme yeri” (Ak. yay. s. 89) şeklinde sadeleştirilerek anlamsız bir cümle ortaya çıkarılmıştır. Hâlbuki sözlüğe bakmak zahmetine katlanılmış olsa idi ‘mazanna’ sözcüğünün “ermiş” anlamında olduğu görülürdü.

Kamil Akarsu, bazen de hiçbir gerekçesi olmadan yer isimlerini değiştiriyor. İşte, (Drf. nşr. s. 65’teki ‘Kara Deniz Ereğlisi’nin o günkü adı olan ‘Bender Ereğli’ adını ‘Ereğli Limanı’ olarak sadeleştiriyor; ardından gelen ‘Aya Teodoros Türbesi’ ismini de, bir zühûl eseri diyeceğim, ama aynı paragraf içinde iki kez yanlışlıkla ‘Aya Neodoros Türbesi’ olarak okuyor. Haydi, bunların tümünü hoş görelim; peki, Ereğli’nin birkaç mil batısında bulunan Alaplı’yı ‘Alaylı’ olarak okumasına (Ak yay. s. 55) ve lütfedip Türkiye Haritası’na bakmak zahmetine katlanmamasına ne diyeceğiz? Aklıma sorumsuzluk ve ciddiyetsizlik gelmektedir. Keza, aynı sayfadaki, ‘İzmir’de Ayos Polikarpos Türbesi’ mükerreren ‘Ayos Polikaryos’ olarak okumuştur (Ak yay. s. 55).

Ak yay. s. 56’daki, “...kaba içerisine oyulmuş bir Hıristiyan mabedi”nin doğrusu “...kaya içerisine oyulmuş” (Drf. nşr. s. 67) olacaktır; aynı şekilde, Drf. nşr. s. 69’daki, “Bu efsaneye göre Saltık Kruya (Akçahisar)’da görünüyor” ibaresindeki ‘Kruya’ ismi bay Kamil Akarsu tarafından ‘kır veya’ (Ak yay. s. 58) olarak okunmuştur.

(Drf. nşr. s. 73’te geçen, ‘Velestino’ sözcüğü yanlışlıkla ‘Relastino’ diye okunmuş ve dipnotta da çok belirgin bir şekilde yazılmasına rağmen, bir kez daha aynı hataya düşüldüğü gibi, dipnotta geçen ‘cenubunda’ kelimesi de ‘güneşinde’ olarak sadeleştirilmiştir (Ak yay. s. 61). Yine aynı sayfada, ‘Elkasandro İstasyonu’ yanlışlıkla ‘Elkasandro ve vastasyonu’ olarak okunmuştur (Ak yay. s. 61).

Ak yay. s. 64’teki, ‘Kozmos’>‘Kozmas’, s. 67’deki ‘Erkeri’> ‘Ergiri’, ‘Körice’> ‘Görice’; ‘Fon Han’> ‘Konhana’, ‘Ayyonyen Adaları’> ‘İyonyen Adaları’, s. 79 dipnot: 405’teki ‘El-Hâkâtî’> ‘İlhâkâtî’ (ekleri); s. 92 ve 96’daki ‘Söyti Nikola’> ‘Switi Nikola’; s. 99’daki ‘bi-hîzihî’l-emr’> ‘bi-haza’l-emr’; s. 101 ‘Dö Lamutrey’> ‘De La Motrey’; s. 110 ‘Yostinyanos’> ‘Justinyanus’ şeklinden okunmalıdır.

Drf. nşr. s. 29’da ‘Ana Gelitsa’ Panayırı M. Akarsu tarafından aynı paragraf içinde Ana Gelitsa’ ve ‘Anagelitsa’ şeklinde iki farklı imlâ ile yazılmıştır. Keza, Drf. nşr. s. 31’deki ‘Sarıgöl Kazası’ önce bitişik yazılmış, ardından aynı sayfada iki kez ayrı olarak ‘Sarı Göl kazâsı’ (Ak yay. 23) şeklinde verilmiştir.

Ak yay. 64'te yazar, 'Hobhouse' orijinal yazımıyla göstermiş olduğu ismi bir sonraki sayfada (s. 65) bu kez okunuşu ile 'Hobhoz' olarak vermektedir.

Sayın Kamil Akarsu'nun hatalarının birçoğunun kaynağı, ciddiyetle bağdaşmayacak tutumudur. Sözelimi, s. 35'te 'Karuba' (bir kasaba adı) olarak okuduğu sözcüğü (doğrusu Kruya), s. 36'da aynı paragraf içinde bir kez 'Karuba', ikinci kez 'Kroya' ve üçüncü kez ise tekrar 'Karuba' olarak okumuştur.

Ak. Yay. s. 70'teki 'Kravfot' (Crawfoot) ikinci paragrafta bu kez 'Kravfort' olarak yazılmıştır.

Hakeza, s. 82'de, (ikinci paragrafta) 'Şovazol Gofye', (dördüncü paragrafta) 'Şovazul Gofya' (doğrusu Şovazol Gofiyeye olmalı) yine aynı sayfada bu kez Batı Anadolu'dan meşhur 'Gediz' ismini -ömründe hiç duymamış gibi- 'Gedos' ve 'Kedos' olarak okuyup yazarken belki de tam emin olamadığı için parantez içinde utanarak 'Gediz' yazabilmiştir (Ak. yay. s. 82). Keza, aynı sayfada adı geçen ve 1699'da Manisa taraflarında dolaşan Batılı gezgin 'Edmond Chishull'un adını bir sonraki sayfada 'Çişhol' (Ak. yay. s. 83) olarak okunuşuyla vermektedir. S. 97'de 'Sir Charles Eliot' ismini s. 98'de bu kez 'Sör Charles Eliot' okuyor. Dahası var, Akarsu'nun şu yaptığına ne diyelim: S. 99'da 'D'Ohsson' ismini aynı sayfa içinde iki kez 'Doson' iki kez de 'Davson' ve bir dipnotta da 'D'Ohsson' olarak vermekte; bu da zaten eski harfli metnin dipnotunda (Drf. nşr. s. 124) Latin harfleriyle yazılmıştır. Yazarımız bir sonraki sayfada ise (s. 100) 'Doson' ve 'Davson' okunuşuna 'Odoson' okunuşunu ekliyor. Pes, doğrusul...

Drf. nşr. s. 113'teki "...bu ziyâretlerin icrâ edilmemesini emreylediğini" ibaresi Akarsu tarafından yanlışlıkla, "...bu ziyâretlerin icrâsını emrettiğini" (Ak. yay. s. 91) şeklinde olumlu cümle haline getirilmiştir. Keza, Kamil Akarsu, Drf. nşr. s. 115'teki "...Kırım ve cenûbu Rusya'ya idhâl edersek" ibaresindeki 'Kırım' sözcüğünün eski harflerini iyi seçemediğinden 'kadîm' olarak okuyunca, "eski ve güneydeki Rusya'ya katarsak" (Ak. yay. s. 93) diye anlamsız bir ifade ortaya çıkmıştır.

Drf. nşr. s. 116'daki "...hudûdların çok ötesine geçen ticârî ve irşâdî bir faaliyetin..." ibaresini "...hudutların çok ötesine geçen baskıcı ve yol gösterici bir faaliyetin..." (Ak. yay. s. 94) olarak sadeleştirmeye kalkışmış; hey Allah'tan korkmaz bunun nesini sadeleştiriyorsun, haydi sadeleştirdin diyelim, peki 'ticarî' kelimesi ne zamandan beri 'baskıcı' anlamında kullanılmaya başlandı?

Drf. nşr. s. 117'deki "1389'da İkinci Bayezid'in doğrusu "Birinci Bayezid" olacak, gerçi bu hata Ragıb Hulûsî'nin eski harfli çevirisinde de böyle; ne var ki sadeleştirmemizin birazcık tarih bilgisi olsa idi daha önce sehven oluşan bu hatayı giderebilirdi; ama nerde !...

Ak yay. s. 104'te, "Mahmud'un oğlu ve halefi olan 'Abdülhamid (1839)..."'in doğrusu 'Abdülmecid' (Drf. nşr. s. 129) olacaktır. Aynı paragraftaki, "Nakîbi Mevlevi

şeyhi için tabii bir vekil gösteren **Borovayt**, on sekizinci asrın sultanlarını bu öncekilerin kuşatmış olması olayı için makbul bir açıklama teşkil eder" cümlesindeki 'Borovayt' ise 'bu rivayet' (Drf. nşr. s. 130) olacaktır.

Ak yay. s. 106'da, "...Galata Mevlevîhânesi şeyhi hakkında '**Rolan**' diyor ki..." doğrusu **Rolland**'dır; hâlbuki aynı sayfada yer alan 570. dipnotta Latin harfleriyle yazılışı var, ne acıdır ki sadeleştirmemiz bunun bile farkında değildir.

Eksik okumalar

Ak yay. s. 4, dn. 1'de, "bir çok ermişleri" doğrusu "birçok Türk ermişleri" (Drf. nşr. s. 5, dn. 1) olacaktır.

Drf. nşr. s. 9'da, "fütüvvet erbâbıyla kaynaşmış veyahut da bunları mass ve temsil etmişlerdir" ibaresini "fütüvvet erbâbıyla kaynaşmış veyahut da bunları temsil etmişlerdir" (Ak yay. 7) diye vermekte ve böylece bu cümlede geçen 'mass' kelimesini atlamaktadır. Hâlbuki doğrusu, "fütüvvet erbâbıyla kaynaşmış veyahut da bunları özümseyip ve temsil etmişlerdir" demesi gerekirdi.

Sn. Akarsu bazen öylesine sadeleştiriyor ki, metinde yer alan bilgilerin yarısı beraber gidiyor. Mesela, bugün üzerinde hiç bir Bektâşi tekkesi olmayan şehirler olarak, "Adana, Ayıntap, Ankara, Beyşehir, Bursa, Kayseri, Çanakkale, Isparta, Karaman, Konya, Manisa, Maraş, Mersin, Nazilli, Birgi, Tarsus, Trabzon" (Drf. nşr. 16), toplam 17 şehir sayarken, Akarsu sadeleştirme esnasında bu şehirlerin dokuzunu unutarak sadece "Adana, Antep, Maraş, Mersin, Nazilli, Birgi, Tarsus, Trabzon"u (Ak yay. 12) vermekte; diğer şehirlerin isimlerini sadeleşmeyle beraber hazfa uğratmış olmaktadır.

Drf. nşr. s. 26 "Tırnova Kazası'nda kâin Selvi'de bir Bektâşi cemaati varmış" cümlesindeki 'kâin Selvi'de' sözcükleri Kamil Akarsu tarafından yutulmuş ve cümle, "Tırnova Kazası'nda bir Bektâşi topluluğu varmış" (s. 19) şeklinde eksik olarak verilmiştir. Keza, Drf. nşr. s. 40'daki, "aynı zamanda Arnavutluk geniş ve menî' bir kıta idi" cümlesi, "Arnavutluk geniş bir toprak idi" (Ak yay. s. 30) olarak sadeleştirilmiş; hâlbuki doğrusu, "Aynı zamanda Arnavutluk geniş ve sarp bir kıta idi" olmalıydı.

Drf. nşr. s. 66'daki "...Gâzi şehid Mustafa unvanlı mazanneden bir mücâhide..." ibaresindeki 'mazanne' sözcüğünün anlamı bilinmediğinden ve sözlüğe bakma zahmetine katlanılmadığından, sadeleştirme esnasında kelime görmemezlikten gelinmiş ve böylece "...Gâzî şehid Mustafa unvânlı bir mücâhide..." (Ak yay. s. 55) olarak sadeleştirilme yoluna gidilmiştir; hâlbuki doğrusu, "...Gâzi şehid Mustafa unvânlı ermişlerden bir mücâhide..." demesi gerekirdi.

Drf. nşr. s. 77'deki "Hatta rivayetlerden birinde pederinin bir derviş olduğu söylenir" ibaresi Kamil Akarsu tarafından sadeleştirme esnasında atılmıştır (Ak yay. s. 64). Keza, Drf. nşr. s. 78'de geçen "Hasan Baba Şeret'tir" ismini sadece 'Hasan Baba' olarak sadeleştirmiştir (Ak yay. s. 65).

Drf. nşr. s. 80'deki "...ve el-yevm kuvvetle Bektaşî olan Toskalar'ın" ibaresi "...ve bugün Bektaşî olan Toskalar'ın" (Ak yay. s. 67) diye verilmiştir; hâlbuki "...ve bugün sıkı Bektaşî olan Toskalar'ın" demesi daha uygun olurdu.

Drf. nşr. s. 96'daki, "Mamafih destanda muharebeler Amuryon (Hergan Kal'a) civarında temerküz etmektedir" cümlesindeki, 'Amuryon' (Amorion) ismi görmezlikten gelinerek es geçiliyor ve yerine metinde o anlama gelecek herhangi bir kelime bulunmadığı halde 'genellikle' sözcüğü getiriliyor; doğrusu, "Ne var ki destanda savaşlar Amuryon (Hergan Kale) civarında yoğunlaşmaktadır" olmalıydı. Fakat anlaşılın sadeleştirmenimiz bu 'Amuryon' ismini nasıl okuyup anlıyorsa onun yerine "genellikle" sözcüğünü kullanıyor. Söz gelimi Drf. nşr. s. 96'daki aynı paragrafta, "Hüseyin Gazî'nin vefatı sahnesi destanda Amuryon(da) gösteriliyorken mezarını Ankara civarında göstermeleri..." cümlesini "Hüseyin Gazî'nin vefatı sahnesi destanda genellikle gösterilmiyorken mezarını Ankara civarında göstermeleri..." (Ak yay. s. 79) şeklindedir; ayrıca olumlu cümle olumsuz hale getirilmiştir.

Drf. nşr. s. 110'daki, "Burada, bildiğime göre, hiçbir Hıristiyan tevâtürü yoktur. Bu gibi ahvâlde Hıristiyan ve Müslüman iddiâlarından hangisinin doğru olduğunu" cümlesi, "Burada, bildiğime göre, hiçbir Hıristiyan'ın doru olduğunu" (Ak yay. s. 89) şeklinde eksik ve yanlış olarak verilmiştir.

Drf. nşr. s. 116'daki "Bunun ziyâretgâhın asıl (Müslümanlardan evvelki) mevkûfun lehi olması muhtemeldir; filhakika..." ibaresi sayın sadeleştirmenimiz tarafından sehven atılmıştır (Ak yay. s. 93). Keza aynı sayfadaki "Sarı Saltık ile böyle bir telâhuk husûlü ise muahhar ve indîdir" cümlesi "Sarı Saltık ile böyle bir ekleşme konusu geç zamanlarda ortaya çıkmıştır" Ak yay. 94) şeklinde verilmekte ve cümledeki 'indî' kelimesinin anlam olarak yer almadığı görülmektedir, doğrusu, "Sarı Saltık ile böyle bir ekleşme konusu geç zamanlarda ortaya çıkmış ve sübjektiftir" olmalıydı.

Drf. nşr. s. 129'daki "ve Konya (Cogni)'da oturan" ve "Konya'da oturan" (Ak yay. s. 103) olarak eksik verilmiştir.

Bozuk cümleler

Drf. nşr. s. 10'da, "Elmalı, Tahtacı diye ma'rûf ibtidâî Şîî aşiretlerinin sâkin bulunduğu kazanın merkezidir" cümlesini Akarsu "Elmalı'da tahtacı diye bilinen ilkel Şîî aşiretlerinin yerleştiği kazânın merkezidir" (Ak. yay. s. 7) diye sözde sadeleştirmiştir; düzgün ve anlaşılır cümleyi anlaşılmasız hale getirdiği gibi; Antalya havalisindeki Aleviler için kullanılan 'tahtacı' ismini de küçük harfle yazıyor. Hayret!

Drf. nşr. s. 10'da, "Yaman Ali Baba'nın mezarını hâvi bir tekkesi vardır" cümlesi Akarsu tarafından, "Yaman Ali Baba'nın mezarı, burada bulunan bir tekkededir" (Ak yay., 8) şeklinde sadeleştirilmiştir. Birincisi, bu cümlemin nesini sadeleştiriyorsun?

İkincisi, eğer sadeleştirilecek ise, “içerisinde Yaman Ali Baba’nın mezarı bulunan bir tekkesi vardır” şeklinde olmalıydı.

Drf. nşr. s. 24’te “...hasseten Bektaşi gâsıblığı meselesine dair” ifadesini Kamil Akarsu (s. 17) “özellikle Bektaşilere yüklenme meselesine dair” diye vermekte; hâlbuki doğrusu “özellikle Bektaşilerin zorbalığı meselesine dair” olmalıydı.

“Bütün bunlar, tesisin tarihinden beri mevcut görünüyor” (Ak. Yay. s. 20) > “Bütün bunlar tesis tarihinden beri mevcut görünüyor” (Drf. nşr. s. 28) olmalıdır. Keza, “burada Bektaşiler’in mahallî bir halk perestişgâhını işgâl ettiklerine ait mevsûk bir misâl mevcut olduğu anlaşılıyor” (Drf. nşr. s. 33) cümlesi “Burada Bektaşilerin mahalli, önceleri halkta derin saygılar uyandıran bir tapınak imiş” (Ak. Yay. s. 24) şeklinde aktırılmış hâlbuki doğrusu “burada Bektaşilerin mahalli bir halk tapınağını işgâl ettiklerine ait belgeli bir örnek olduğu anlaşılıyor” olmalıydı.

Kamil Akarsu sözde sadeleştirdiği metne bazen de metinde olmayan yeni kelimeler eklemektedir. Sözelimi, Drf. nşr. 32’deki “Burada tek bir Arnavut şeyh tarafından işgal edilen ufacak bir tekke vardı” cümlesi “Burada tek bir Arnavut şeyh tarafından işgal edilen “**küçük vakıf bir tekke vardır**” (Ak. Yay. s. 24) oluvermiştir. Görüldüğü gibi metnin orijinalinde **vakıf** sözcüğü bulunmamaktadır; ayrıca bu cümlenin neresini sadeleştirdiğini de sormak gerekir. İşte, “kaş yapayım derken göz çıkarmak” olsa olsa buna derler.

Drf. nşr. s. 36’da, “evvelce Kandiye’nin iki saat cenubunda **kâin** Aya Velasyos Köyü’nde de bir tekke vardı” cümlesi, “evvelce Kandiye’nin iki saat güneyine **yerleşen** Aya Velasyos köyünde bir tekke vardı” (Ak yay. s. 27) şeklinde yanlış ve tahrif edilmiş olarak sadeleştirilmiştir. Doğrusu, “evvelce Kandiye’nin iki saat güneyinde **kurulu bulunan** Aya Velasyos Köyü’nde de bir tekke vardı” olmalıydı. Hakeza, Drf. nşr. s. 36’da, “...hakkında ihsâi ma’lûmât edindim” ifadesi, “...hakkında bilgi edindim” olmuş; “hakkında sayısal bilgi edindim” demesi gerekirdi.

Drf. nşr. s. 37’de “Tekke şehrin üç çeyrek saat cenubundaki anayol üzerinde Knossos mevkii ile Fortaça (Fortezza) köyü arasında **kâindi**” cümlesindeki ‘kâindi’ sözcüğünü, ‘yerleşmişti’ (Ak. yay. s. 27) olarak vermekte; hâlbuki doğrusu ‘kurulu idi’ demeliydi. Aynı şekilde, Drf. nşr. s. 39’da, “...bunun sütunun başlığında muntazam bir Bektaşilik alâmeti olan tâç vardır” ifadesi, “Bunun sütunun başlığına muntazam bir taç işlenmiştir” (Ak yay. 28) oluvermiştir. Fe subhanallah. Mevlâna’nın bir sözü var; diyor ki, “men çi gûyem, tamburem çi gûye”: “ben ne diyorum; tamburum ne söylüyor”. Şimdi, bu cümlenin nesini sadeleştiriyorsun; haydi, diyelim senin ifadenle “En çok dil bilen Türk”ün ifadesini beğenmedin de kendin yeniden ifadeye kalkıştın. Madem yapamıyorsun; o halde dur durduğun yerde.

Drf. nşr. s. 38'de, "Burasını, Ali Paşa'nın Tesalya'ya giden mühim geçidi murâkabe altında bulundurmak için tesis ettiği 'sevku'l-ceyşî' bir nokta olarak telâkki edebiliriz" cümlesi eksik olarak, "Burasını, Ali Paşa'nın Tesalya'ya giden önemli geçidi denetlemek için kurduğu kabul edilir" (Ak yay. s. 28) şeklinde sözde sadeleştirilmiştir. Herhalde, cümledeki 'askeri bir sevkîyat merkezi' anlamındaki 'sevku'l-ceyşî' teriminin anlamı bilinmediğinden görmezlikten gelinmiştir.

Drf. nşr. s. 44'te, "yirmi kadar derviş tarafından **iskân edilen**" ibaresinin, "yirmi kadar derviş tarafından **yerleştirilen**" (Ak yay. s. 32) olarak verilmesi mazur görülebilir, ne var ki aynı paragraf içindeki, "Nasibî ile Şeyh Ali ve Şeyh Subhî, Ali Paşa'nın parlak istikbâlini evvelden söylemişler ve adâletle icrâ-yi hükûmet etmediği takdirde kendisinin düçâr olacağı tâlî'î ihtâr etmişlerdi" cümlesini, "Nasibî ile yöneticilik yapmadığı takdirde kendisinin düşeceği âkıbeti ihtâr etmişlerdi" (Ak yay. 32) şeklinde sadeleştirmek, ciddiyetle bağdaşır bir davranış olamaz.

Drf. nşr. s. 53'te. "...ve bunların mezheplerini açıkça veya gizlice ikrar eden..." ifadesi "...ve bunların mezheplerini açıkça veya gizlice belirten..." olarak verilmiştir; hâlbuki doğrusu "...ve bunların mezheplerini açıkça veya gizlice kabul eden..." olmalıydı. Keza aynı cümledeki devamındaki, "...Her mahallî cemaatin tabiî ictimâ merkezi ve müşterek ibadet mahalli..." cümlesindeki 'tabiî' sözcüğü 'tabiatı' olarak okunmuş ve böylece cümle yanlış olarak, "...Her mahallî topluluğun tabiatı, sosyal merkezi ve müşterek ibadet yeri..." şeklinde verilmiştir. Doğrusu, "...Her mahallî topluluğun doğal (tabiî) sosyal merkezi ve müşterek ibadet yeri..." olacaktı.

Kamil Akarsu'nun özensizlikleri ile bilgisizlikleri birbirine karışıp gidiyor; sözgelimi Drf. nşr. s. 53'te, "...sair sırî dinler gibi..." yanlışlıkla "diğer dinler gibi..." (Ak yay. 44) verilmiş; doğrusu "...diğer gizli dinler gibi..." olmalıydı; keza aynı cümle devamındaki, "...bunlar, eizze perestîşkârlığının büyük bir rol oynadığı kaba ve âmiyâne din ile..." ifadesi sadeleştirmen tarafından, "...Bunlar büyük kavramlara tapınmanın büyük bir rol oynadığı kaba ve âmiyâne din ile..." şeklinde değiştirilerek sözde anlaşılır hale getirilmiştir; hâlbuki garibim kendisi anlamamış ki bize anlatsın. Eğer ki, sözlüğe bakma zahmetine katlanmış olsaydı bu cümleyi, "...Bunlar evliyaya tapınmanın büyük bir rol oynadığı kaba ve âmiyâne din ile..." şeklinde sadeleştirmeye çalışırdı. Hele, aynı paragraftaki, "Bektaşiliğin ilâhiyâtı vahdet-i vücûttan nefy-i vücûda kadar gider." cümlesini bakınız nasıl uydurmuş: "Bektaşiliğin ilâhiyâtı vahdet ve cömertlikten kendi varlığından soyutlanmaya kadar gider." (Ak yay. 44). Kamil Akarsu'ya sorun bakalım, **cömertlik** nereden gelip vahdet-i vücûda karıştı; belki verebileceği bir cevabı vardır.

Drf. nşr. s. 535'teki, "...Kırşehir'de kâin Hacı Bektaş Tekkesi..." ifadesi, "...Kırşehir'de yerleşmiş olan Hacı Bektaş Tekkesi..." (Ak yay. s. 46) diye verilmemeliydi; "...Kırşehir'de kurulu bulunan Hacı Bektaş Tekkesi..." denilmeliydi.

Aynı paragrafın devamındaki, “...ehl-i sünnet Müslümanlara karşı zındikâne ve kâfirâne akîdelerini...” cümlesi, “...ehl-i sünnet Müslümanlara karşı ters düşen inanış ve hükümlerini...” şeklinde sadeleştirmiştir, bizce yanlıştır; doğrusu, “...Sünnî Müslümanlara karşı zındıkça ve kafırce inançlarını...” olmalıydı. Keza, “...Bu zındık mezhebi...” ifadesi toplumsal duyarlılık endişesiyle Akarsu tarafından, “...bu mezhep...” olarak verilmiştir.

Çoğu kez aşırıya kaçan boyutta sadeleştirmelerde bulunan Akarsu kimi zaman da cümleyi olduğu gibi vermektedir; sözgelimi, “Kasru’l-Mesîh Sultân-ı Rûm Alâeddin tarafından (1219-1236) ceneralî Hezarasp’a verilmişti.” (Ak yay. s. 75). Birincisi, ‘Hezarasp’ değil ‘Hezaresp’dir (Binatlı demektir), “ceneral” da “komutan” olarak vermeliydi ve böylece cümlenin doğrusu “Kasru’l-Mesîh, Selçuklu Sultânı (Sultân-ı Rûm) Alâeddin (Keykubat) tarafından (1219-1236) komutanı Hezaresp’e verilmişti.” olmalıydı.

Ak yay. s. 87’deki “Halveti dervişleri de aynı şekilde nafîle oruç ve çilelerini, kırkar gün olmak yaparlar” doğrusu “...kırkar gün olmak üzere yaparlar” olmalıydı. Keza, Ak yay. s. 90’daki “Diğer yandan mağaralar, fakat tamamen tekelleştirilerek **dünya ilgili şekillere** yakınlaştırılabilir” ibaresi “**dünya ile ilgili şekillere**” olarak düzeltilmelidir.

Matbaa Hataları

Ak. yay. s. 102’nin son paragrafının son satırı, “Fakat Andre Ossi, 14 sene sarayda hizmet görmüş olan efendisinin sözüne dayanan Frankland (546) (1827-8), Marmont (547) (1834), Pardoe (548) ve Slade tarafından...” sözcüğünden sonra araya “P’institutione della berettaUschiuff la quel...” (Ak. yay. s. 103’ün ilk satırı) diye başlayan ve yarım sayfa devam eden bir ibarenin metin arasına karışmış olduğu görülmektedir; eserin eski harfli metnine baktığımızda, 127. sayfadaki uzun izahatı ihtiva eden 4 numaralı dipnotun, sadeleştirmenimizce metin ile karıştırıldığı (Ak. yay. s. 102, dn. 541) ve böylece basıldığı anlaşılmaktadır.

Ak yay. 7’de “...burası 1836’da...” > “burası 1826’da” (Drf. nşr. s. 9); “(Amsterdam, 1824)” (Ak yay. 3, dn. 7) > “(Amsterdam 1714)” (Drf. nşr. s. 4 dn. 1); “...186’da Arapkir’de...” (Ak yay. s. 13, dn. 74) > “1860’da Arapkir’de” (Drf. nşr. s. 17, dn. 5); Ak yay. 24’de “mıntakada” > “mıntıkada” (drf. nşr. 33); aynı sayfada “Al’inin” > “Ali’nin”; Ak. yay. s. 25’de “kivayetine” > “rivayetine”; Ak. yay. s. 26’da “Alikuli tekkesi” > Ali Kulu Tekkesi” (Drf. nşr. 36); “Rüfâiler” > “Rifâiler” (Drf. nşr. 37); “tarauf” (Ak yay. 29) > tarafı; Ak. yay. s. 33’te, “Faliba” > “galiba”; Ak. yay. s. 44’te “kulübe” > kulüp; s. 68’de “belgeli olduğu” > “belgeli olmadığı”; s. 69, 71, 84, 95, 96 ve 103’teki “tarafuma/-dan” > “tarafına/dan”; “şöphe” > “şüphe”; s. 75’teki “Digeres Akritas” > “Digenes Akritas”; s. 85’teki “Üçüncü Murad (1584-1595)” >

“1574-1595); s. 90 “iki türk”> “iki tür”; s. 92 “Sltanı”> “Sultani”; s. 94 “Sarı Salıtık”> “Sarı Saltık”; s. 98 “Selçik”> “Selçuk”; s. 102 “Andreossis’teki”> “Andre Ossi’deki” şeklinde olmalıdır.

Sonuç

Bu yazıda değindiğim eksiklikler ve yanlışlıklar sadece gözüme ilişenlerden ibarettir; eğer ki Kamil Akarsu’nun bu sadeleştirilmesi daha titiz bir incelemeye tabi tutulursa sanırım eserin hacmini aşacak bir metin ortaya çıkar. Doğrusu, Akarsu’nun özensizliği öylesi bir boyuta varmış ki, çala kalem sözde sadeleştirdiği bu eseri “tekrar gözden geçirip ondan sonra basıma vereyim” veya bu eser ikinci kez basılırken “birinci baskıda gözden kaçan matbaa hatası veya cehaletimden kaynaklanan eksikliklerimi düzelteyim” gibi bir çabanın içine girmediği anlaşılıyor.

Yazarın bu duyarsızlığı bir yana, peki Türkiye’nin istikbalini her gün yeniden inşa eden Milli Eğitim Bakanlığı gibi mühim bir kurumda bu basım ve yayın işlerinden sorumlu olanlara bir vatandaş olarak soruyorum: “Bu kitabı iki kez beşer bin adet basarken hangi raportöre havale ettiğinizi öğrenebilir miyiz? Evet, “Bilgi Edinme Yasası” dâhilinde bunu bilmek istiyorum. Saygılarımla.

Özet:

Hasluck tarafından yazılan ve 1928’de Harf Devrimi’nden önce yayınlanan *Bektaşilik Tedkikleri* Kamil Akarsu tarafından yeni yazıya çevrilip sadeleştirilerek Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanmıştır. Ancak bu yayın fahiş hatalar içermektedir. Bu makale Hasluck’un bu önemli eserinin cevirisindeki söz konusu hataları ele almaktadır.

Anahtar sözcükler: *Bektaşilik Tedkikleri*, Hasluck, Bektaşilik, Osmanlıca çevrimyazı yanlışları.

Abstract:

Bektaşilik Tedkikleri (Research on Bektashiism) written by Hasluck was translated into Turkish and published by the Ministry of National Education in 1928 before the change of alphabet (Harf Devrimi) in Turkey. However, its transliterated and simplified edition by Kamil Akarsu contains serious errors. The article deals with such errors in the translation of this important work by Hasluck.

Key words: *Bektaşilik Tedkikleri*, Hasluck, Bektashiism, errors in Ottoman transliteration.

Ölümünün 50. Yıldönümünde

**GENERAL İSMAIL BERKOK'A
ARMAĞAN**

(1889 - 1954)

Hazırlayanlar

Nimet BERKOK TOYGAR - Kâmil TOYGAR

Ankara - 2004

Bu kitabı satın almak için tıklayın!..

www.sanatkıtabevi.com.tr